

**UCHWAŁA NR IV/13/2011
RADY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA**

z dnia 25 stycznia 2011 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2013” oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunków jego funkcjonowania

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.¹⁾/ oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 i art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493, ze zm.²⁾

**uchwala się,
co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2013” stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Uchwala się tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunków jego funkcjonowania:

1. Zespół Interdyscyplinarny, zwany dalej „zespołem”, powołuje Wójt Gminy Dębica Kaszubska w drodze Zarządzenia, wskazując w nim w szczególności imienny skład oraz kadencyjność jego członków.

2. W skład zespołu powołuje się przedstawicieli:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy Kaszubskiej;
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębicy Kaszubskiej;
- 3) Posterunku Policji w Dębicy Kaszubskiej;
- 4) szkół;
- 5) ośrodków zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych,
- 7) Sądu Rejonowego w Słupsku.

3. W skład zespołu mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Przewodniczący zespołu jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków.

5. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego posiada prawo do zwoływania zespołu oraz prawo do tworzenia grup roboczych z własnej inicjatywy bądź na wniosek członków zespołu.

6. Posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

7. Zespół działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Dębica Kaszubska a podmiotami, których przedstawiciele powołani zostaną w skład zespołu.

8. W przypadku rezygnacji lub zgonu członka zespołu, w miejsce zwolnione Wójt Gminy powołuje innego członka zespołu z tej samej instytucji.

9. Zespół może tworzyć grupy robocze na zasadach określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

10. Członkowie zespołu oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

11. Członkowie zespołu oraz grup roboczych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, dotyczące: stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, bez zgody i wiedzy osób, których dane te dotyczą.

12. Członkowie zespołu oraz grup roboczych zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole oraz w grupach roboczych.

13. Przed przystąpieniem do wykonywania czynności członkowie zespołu oraz grup roboczych składają Wójtowi Gminy oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałem przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.”

14. Organizację pracy zespołu oraz sposób sporządzania dokumentacji określa regulamin pracy zespołu, opracowany przez jego członków.

15. Obsługę organizacyjno- techniczną zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębica Kaszubska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy
Dębica Kaszubska

Jadwiga Karaś

¹⁾Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz.1337, z 2007 r. Nr 48,poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz.1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675.

²⁾Dz.U.z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011–2013

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:
„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat. §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Dębica Kaszubska ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2011–2013. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Dębica Kaszubska

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. Gmina Dębica Kaszubska liczyła 9759 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku wynosi na dzień 31 października 2010r. wynosiła 883 z czego jedynie 192 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od stycznia 2010 r. do grudnia 2010 r. było 37 zgłoszeń, 25 osób podjęło działania w skierowania na leczenie odwykowe. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 31. grudnia 2010 r. ok. 23% ludności gminy korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2010 przeprowadzonych zostało 212 interwencji domowych. W okresie od stycznia 2010 r. do grudnia 2010 r. założono 18 „Niebieskich Kart”. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu. W szkołach na terenie Gminy Dębica Kaszubska zanotowano wielokrotne akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dębica Kaszubska,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Dębica Kaszubska,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uświadomienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,

3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,

4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębica Kaszubska do roku 2015,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1882 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Dębica Kaszubska w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.

2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- ośrodek pomocy społecznej,
- posterunek policji,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- zakład opieki zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu:

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dębica Kaszubska
Działania:

1. 1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy.

2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- wójt,

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,

- przedstawiciele oświaty,

- przedstawiciele policji,

- kuratorzy sądowi,

- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- przedstawiciele ochrony zdrowia,

- przedstawiciele organizacji pozarządowych,

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,

- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,

- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,

- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,

- obalanie mitów na temat przemocy,

- szkolenia na temat przemocy,

- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,

- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,

- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,

- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

5. Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,

- gminny ośrodek kultury, świetlica środowiskowa,

- ośrodek pomocy społecznej,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Słupsku o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie
Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
 - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
 - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- policja,
 - ośrodek pomocy społecznej,
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCK w Słupsku,
 - zespół interdyscyplinarny,
 - gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - przedstawiciele oświaty,
 - przedstawiciele ochrony zdrowia.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- ośrodek pomocy społecznej,
- policja,
- zespół interdyscyplinarny.

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębniey Kaszubskiej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Dębniea Kaszubska sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Dębniea Kaszubska, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.